

بیش از ۲۵۰۰ تست از دروس

ریاضی ▽ پیام و قرآن ▽ زبان ▽ علوم
استعداد تحلیلی ▽ عربی ▽ فارسی
مطالعات اجتماعی

محمد برجی اصفهانی

مریم قانع

علی غلامی

بنفشه فاضلی

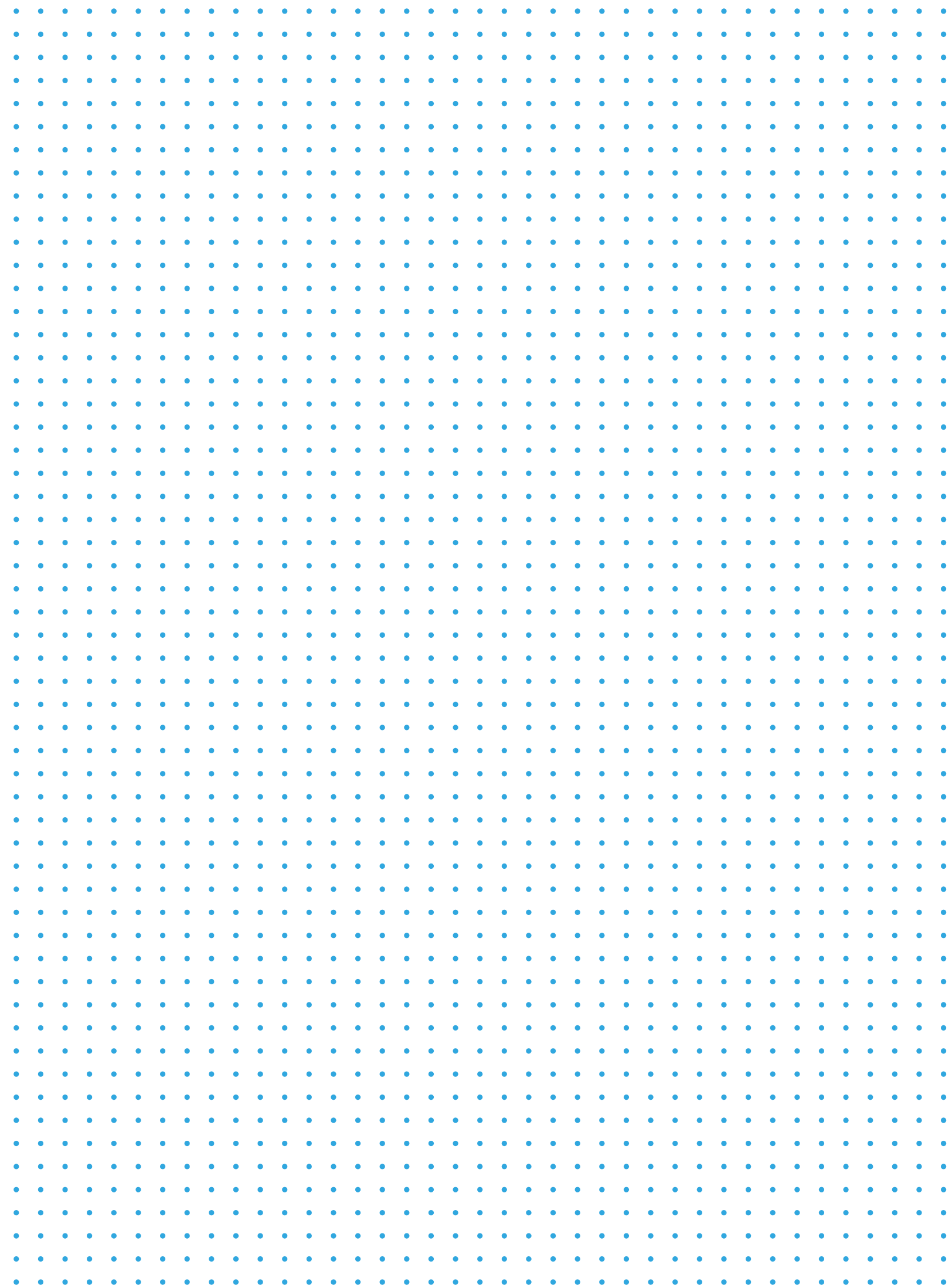
حامد یاری

مجید علی محمدی

مرشد: مرجع رشد و شکوفایی دانش آموزان

ویژه دانش آموزان ممتاز و داوطلبان شرکت در مسابقات

و آزمون های ورودی مدارس تیزهوشان و برتر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند جان و خرد

کرین برتر اندیشه برنگذر

بسیاری از پدرها و مادرها، امروزه مایلند فرزندان خود را در مدارس تیزهوشان و یا مدارس خاص دیگر ثبت نام کنند. ورود به این گونه مدارس با دشواری همراه است و لازم است دانش آموزان با نمونه سؤالات این آزمون ها آشنا شوند.

«کتاب جامع نهم» کتابی شامل نمونه سؤالات آزمون های تیزهوشان و نمونه دولتی است. در جلد اول این کتاب، دانش آموز، ابتدا نمونه سؤالات درس های مختلفی که از آن ها سؤال داده می شود را جواب می دهد و در انتهای کتاب در قالب آزمون های جامع با نمونه سؤالات تیزهوشان و نمونه دولتی سال های اخیر آشنا می شود. پاسخ تشریحی سؤالات و نکات مربوط به آنها در جلد دوم کتاب آورده شده است. امیدواریم کتاب حاضر، همه نیازهای دانش آموزان برای شرکت در آزمون های ورودی مدارس تیزهوشان و نمونه دولتی را پاسخ گو باشد.

در اینجا لازم می دانیم از جناب آقای یحیی دهقانی مدیرعامل محترم شرکت آموزشی، فرهنگی و انتشاراتی مبتکران که شرایط و امکانات لازم را برای چاپ این کتاب فراهم آوردند و دبیر محترم مجموعه آقای مهندس عزیززاده تشکر کنیم. همچنین از خانم ها زینب شریفی (حروفچین و صفحه آرا)، سمانه مسروری و بهاره خدای (گرافیسرها) و خانم ها اکرم محمدی و طوبی عینی پور سپاسگزاریم.

مؤلفان

آزمون‌های ۸ مرحله‌ای نمونه دولتی

آموزش قرآن و پیام‌های آسمان.....	۷
فارسی.....	۱۷
عربی.....	۲۹
مطالعات اجتماعی.....	۳۷
زبان.....	۴۵
علوم.....	۵۳
ریاضی.....	۹۷

آزمون‌های ۸ مرحله‌ای تیزهوشان

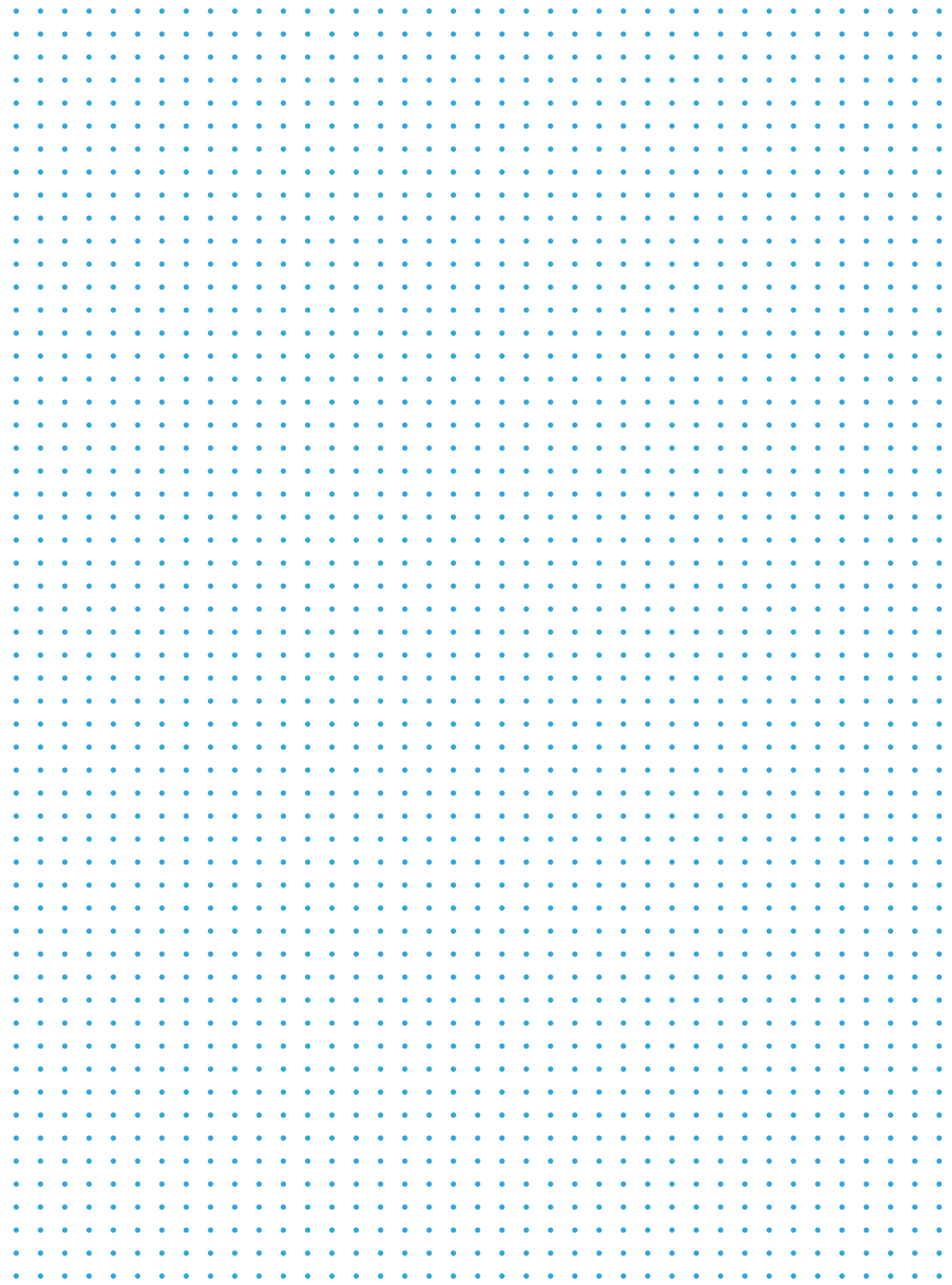
استعداد تحلیلی.....	۱۲۷
آموزش قرآن و پیام‌های آسمان.....	۱۴۳
فارسی.....	۱۵۱
مطالعات اجتماعی.....	۱۶۳
علوم.....	۱۷۹
ریاضی.....	۲۲۵

آزمون‌های جامع نمونه دولتی

آزمون ۱.....	۲۵۴
آزمون ۲.....	۲۶۵
آزمون ۳.....	۲۷۶
آزمون ۴.....	۲۸۷
آزمون ۵.....	۲۹۶

آزمون‌های جامع تیزهوشان

آزمون ۱.....	۳۰۹
آزمون ۲.....	۳۱۰
آزمون ۳.....	۳۲۱
آزمون ۴.....	۳۳۴
آزمون ۵.....	۳۴۶
آزمون ۶.....	۳۵۸
آزمون ۶.....	۳۶۹

پایه نهم

آزمون‌های مرحله‌ای نمونه دولتی

پیام‌های آسمان

مفتوای آزمون	صفحه	شماره آزمون
درس‌های ۱ و ۲	۸	۱
درس ۱ تا انتهای درس ۳	۸	۲
درس ۳ تا انتهای درس ۵	۹	۳
درس ۱ تا انتهای درس ۶	۱۰	۴
درس ۷ و ۸	۱۲	۵
درس ۷ تا انتهای درس ۹	۱۳	۶
درس ۹ تا انتهای درس ۱۱	۱۴	۷
کل کتاب	۱۵	۸

پاسخ نامه

آزمون نمونه دولتی

۱. گزینه «۴» حضرت علی (علیه السلام) می فرماید: ایمان و عمل، دو برادر همراه و دو دوست جدایی ناپذیرند.

۲. گزینه «۴» همان طور که میان ایمان و عمل، رابطه دو سویه است و ایمان به خداوند، سبب عمل به دستوره‌های الهی می شود و عمل نیک نیز ایمان را قوی می کند، رابطه میان خدا و ترسان شدن دل ها و رابطه میان تلاوت آیات الهی و افزایش ایمان نیز، دو سویه است؛ چرا که طبق آیه، تلاوت بر مؤمنان، سبب افزایش ایمان می شود؛ این نکته قابل ذکر است که وقتی ایمان روبه فزونی بگذارد، تلاوت آیات و مأنوس شدن با قرآن - که یکی از اعمال عبادی است - نیز افزایش می یابد؛ بنابراین با ضمیمه کردن ظاهر آیه به مفهوم باطنی آن، رابطه دوسویه فهم می شود.

۳. گزینه «۳» ایمان نمی تواند ظاهری باشد، ایمان یک باور قلبی است.

۴. گزینه «۲» خداوند در کتابش خود را معرفی فرموده و اوصافش را بیان نموده است. لذا بهترین راه برای شناخت صفات او، مراجعه به سخن خود اوست. توصیف خداوند از خود، توصیفی دقیق و بی نقص است که می تواند ما را در شناخت صحیح او یاری دهد.

۵. گزینه «۳» ضعف و نقص دشمنان در این آیه بیان شده است. خداوند، در هیچ زمینه ای ضعف و نقص ندارد و کافران را به سختی عقوبت می کند.

۶. گزینه «۳» الگو قرار دادن انسان های مؤمن، از راه های دستیابی به ایمان به خداست؛ نه از آثار ایمان.

۷. گزینه «۴» جایی که ایمان در آن قرار می گیرد، قلب است. ایمان، اعتقاد و باور قلبی کامل به یک موضوع یا حقیقت است و شوق عمل به آن حقیقت را در انسان ایجاد می کند. اگر کسی به خدا ایمان داشته باشد و با همه وجود خود او را قبول داشته باشد، به دستوره های او عمل می کند. عقل، محل شناخت معقولات است.

۸. گزینه «۳» غفور: آمرزنده، ودود: دوستدار بندگان

هر دو صفت را می توان به خداوند نسبت داد.

نکته: صفاتی را که جنبه کمال دارند، می توانیم به خداوند نسبت دهیم که به آنها صفات ثبوتی می گویند. صفاتی که از نقص ناشی می شوند، به خداوند نسبت داده نمی شوند که صفات سلبی نام دارند.

۹. گزینه «۲» اگر ما خدا را بشناسیم و قلب خود را برای پذیرش او آماده سازیم و از صمیم قلب به او ایمان آوریم، سبب می شود به سوی او حرکت کنیم و تعالیم او را سرلوحه کار خود قرار دهیم.

۱۰. گزینه «۴» امام صادق (علیه السلام) فرمود: آنچه ایمان را در دل پایدار می کند، دوری از گناهان است.

پاسخ نامه

آزمون نمونه دولتی

۱. گزینه «۴» در این مصراع، صفاتی چون رنج و ناراحتی و درد و نیاز، از خداوند سلب شده است. در خداوند، فقط کمال و خوبی وجود دارد و نقص هایی که در دیگر موجودات هست، در خداوند نیست.

۲. گزینه «۴» اگر کسی، چیزی را نداشته باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری ببخشد. بنابراین، از اینکه مخلوقات این همه حسن و خوبی دارند، نتیجه می‌گیریم که خالق آنها، آن خوبی‌ها و زیبایی‌ها را در حد بالاتری دارا است.

۳. گزینه «۳» هنگامی که جوانه‌های ایمان در قلب ما پدیدار شود، تحولی شگرف در درون خود احساس خواهیم کرد که گویی توکلی دوباره یافته‌ایم. یکی از تأثیرات ایمان به خدا، دست یافتن به آرامش روحی است. خداوند می‌فرماید: آنها کسانی هستند که ایمان آوردند و دل‌هایشان با یاد خدا، آرام و مطمئن است. مهم‌ترین دلیل این آرامش این است که خداوند دل و جان آدمی را به گونه‌ای آفریده است که جز با یاد و نام او آرام نمی‌گیرد.

۴. گزینه «۴» آنچه به زندگی انسان معنا می‌دهد و آن را از بیهودگی خارج می‌سازد، داشتن هدفی متعالی و ارزشمند است و اگر انسان در زندگی هدفی والا و ارزشمند نداشته باشد، دچار احساس بیهودگی می‌شود.

۵. گزینه «۳» حضرت ایوب که می‌دید همه مشکلات و سختی‌هایی که در زندگی برایش پیش می‌آید، به خواست خداوند و برای امتحان کردن اوست، در برابر همه آنها صبر می‌کرد و خود را تسلیم در برابر خواست خداوند قرار می‌داد. موارد ۱ و ۲ با جابه‌جایی نام پیامبران درست می‌شود. در مورد ۴ حضرت عیسی با فرعون ارتباطی نداشت.

۶. گزینه «۲» خداوند در این آیه، خطاب به سرکشان می‌فرماید، پیامبران چیزی را می‌آورند که خوشایند آنان نبود و آنان در مقابل آن، سرکشی می‌کردند.

۷. گزینه «۴» گزینه ۱ نادرست است؛ زیرا شناخت و علم به تنهایی کافی نیست بلکه ایمان سبب ایجاد انگیزه می‌شود و محرک به سوی عمل و حرکت به سوی خداست، گزینه ۲ نادرست است؛ زیرا علم مانند چراغی است که راه را روشن می‌کند اما انگیزه لازم را برای حرکت به سوی مقصد و رفتن در مسیر درست، ایجاد نمی‌کند. گزینه ۳ نادرست است؛ زیرا ذوق و محرک انسان به سمت عمل، ایمان است.

۸. گزینه «۱» بر اساس فرمایش امام صادق، آنچه ایمان را در دل پایدار می‌کند، دوری از گناهان است.

۹. گزینه «۳» در آیه اشاره می‌فرماید کسانی که پروردگار را به عنوان خدای خود پذیرفتند و در این راه استقامت کردند، ملائک بر آنها فرود می‌آیند و به آنها بشارت بهشت می‌دهند.

۱۰. گزینه «۱» خداوند در این آیه بیان فرموده است که از هر پنهان و آشکاری آگاه است.

پاسخنامه

آزمون نمونه دولتی

۱. گزینه «۴» امام صادق (علیه السلام) فرمود: بر مردم واجب است از فقیهان پرهیزکار که از دین خود محافظت و برخلاف هوای نفس خود رفتار می‌کنند و مطیع دستور خداوند هستند، پیروی کنند.

۲. گزینه «۱» پایداری فراوان پیامبران، به این دلیل بود که آنها اطمینان داشتند، استقامت، کلید دست یافتن به وعده‌های بزرگ الهی است.

۳. گزینه «۱» از نظر علم پزشکی، انسان با رعایت مسائل بهداشتی و داشتن تغذیه مناسب، می‌تواند عمری طولانی داشته باشد.

۴. گزینه «۳» رسولان الهی، با هر عقیده‌ای که ریشه در خرافات داشت، مبارزه می‌کردند.

۵. گزینه «۲» فقیهان، نایب و جانشین امام زمان هستند و در هر مسئله‌ای، نظر امام معصوم و پیامبر اکرم را بازگو می‌کنند. لذا مردم موظف هستند همان‌طور که در زمان امامان معصوم از آن بزرگواران پیروی می‌کردند، در عصر غیبت از جانشینان امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) اطاعت کنند.

۶. گزینه «۲» پس از رحلت پیامبر بزرگوار، وظیفه رهبری و هدایت مردم جامعه، برعهده امامان بزرگوار پس از ایشان، قرار گرفت.

نکته: پس از پیامبر، همه مسئولیت‌های ایشان به جز دریافت وحی، به امامان واگذار شد. امامان مردم را هدایت می‌کردند و به تعلیم و تبیین دین می‌پرداختند و همواره حکومت و رهبری جامعه اسلامی را حق خود می‌دانستند.

۷. گزینه «۱» یاران امام زمان، فقط کسانی نیستند که ظهور امام را می‌بینند و به آن حضرت می‌پیوندند؛ کسانی که با انجام واجبات دینی، دوری از گناهان، گره‌گشایی از کار گرفتاران و اخلاق نیک، باعث خوشحالی امام زمان می‌شوند، یار امام محسوب می‌شوند.

۸. گزینه «۴» به رهبری و هدایت مردم توسط فقیه جامع‌الشرایط، ولایت فقیه گفته می‌شود.

۹. گزینه «۳» با توجه به آیه‌های قرآن کریم، داشتن عمر طولانی برای انسان، غیرممکن نیست. از نظر دانش پزشکی نیز، داشتن عمر طولانی، ناممکن نیست.

۱۰. گزینه «۳» بر اساس آیه شریفه، استقامت در راه خدا سبب می‌شود که فرشتگان بر آنان (ایمان آورندگان) نازل شوند و به آنان وعده عدم ترس و عدم حزن، هم‌چنین، بشارت به بهشت بدهند.
ترجمه: آنان که گفتند پروردگار ما «الله» است سپس [در این راه] پایدار ماندند، فرشتگان بر آنان نازل می‌شوند که ترسید و غمگین نباشید و به بهشتی که وعده داده شده بودید، وارد شوید.

۱. گزینه «۳» خداوند مجازات‌کننده است و کسانی را که به مبارزه با حق بر می‌خیزند و از گناه و سرکشی دست برنمی‌دارند، از رحمت خویش محروم و به عذاب دردناک گرفتار می‌کند.

ترجمه آیه: و هر که با خدا دشمنی کند، بداند که خداوند به سختی عقوبت می‌کند.

۲. گزینه «۳» مردم زمان پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در برابر بت‌های ساخته شده از سنگ و چوب، سجده می‌کردند و می‌گفتند این‌ها به ما خیر و برکت می‌دهند. در زمان حضرت ابراهیم (علیه السلام) برخی از مردم، ستاره و خورشید و ماه را می‌پرستیدند و معتقد بودند که اثر خوبی در زندگی آنها دارند. در زمان حضرت موسی (علیه السلام) قوم او، بنی اسرائیل، گوساله‌ای از طلا و جواهرات ساختند و با این تصور که منشأ ثروت و برکت است، به دور آن طواف می‌کردند. پیامبران الهی، این امور را باطل و خرافه می‌دانستند و با آن مبارزه می‌کردند. آنها از طرف خداوند مأموریت داشتند با هر اعتقادی که در دستورهای خدا ریشه ندارد و نزد خداوند معتبر نیست، مبارزه کنند. آنها با آوردن دلایل محکم، مشرکان را به اندیشیدن و تفکر دعوت می‌کردند و از آنها می‌خواستند به جای پیروی از خرافات، از دستورهای خداوند اطاعت کنند. یکی از اعتقادهای خرافی در زمان پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) این بود که مردم، خورشید گرفتگی را به غم یا شادی انسان‌ها ربط می‌دادند. پیامبر، فرزندی به نام ابراهیم داشت که در زمان کودکی از دنیا رفت. اتفاقاً در همان روز، خورشید گرفت. مردم فکر می‌کردند خورشید در مرگ فرزند پیامبر عزادار شده است. پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) که همواره می‌کوشید مردم را از جهل و نادانی نجات دهد، به آنها گفت که این پدیده، نشانه قدرت و عظمت خداوندی است.

نکته: «مشرك» به کسی می‌گویند که خدا را قبول دارد ولی برای او شریک قائل است. مشرکان، بت‌ها را شریک خدا در امر جهان می‌دانستند و معتقد بودند که بت‌ها، واسطه بین انسان‌ها و خداوند هستند. «کافر» به کسی می‌گویند که خدا را قبول ندارد.

۳. **گزینه ۲)** پیش از آمدن امام زمان، جنگ و خونریزی همه جهان را فرا گرفته است و امام زمان می‌آید و با قلع و قمع حاکمان، به همه جنگ‌ها پایان می‌دهد. درباره گزینه ۳ باید گفت، تنها دینی که در عصر حاکمیت امام زمان در دنیا حاکم خواهد بود، دین مبین اسلام است و رهبری این دین را در آن عصر، امام زمان برعهده دارد. در این زمینه، آیه‌ها و روایت‌های فراوانی وجود دارد. پس از ظهور آن حضرت، بسیاری از پیروان دیگر ادیان، مسلمان می‌شوند، اما عده‌ای از آنان نیز به دین خود باقی می‌مانند. همان‌طور که در زمان رسول گرانقدر اسلام نیز همین گونه بود. پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) با اینکه دوست داشت همه مردم مسلمان شوند، اما هر یک از پیروان مسیحی یا یهودی را که می‌خواستند به دین خود عمل کنند، هیچ اجباری نمی‌کرد. آنها آزاد بودند که دین اسلام را بپذیرند یا به دین خود باقی بمانند.

۴. **گزینه ۳)** فقیه، به کسی می‌گویند که در علم فقه، تخصص دارد و می‌تواند در احکام دینی، مردم را راهنمایی کند. رهبری و هدایت جامعه توسط یک فقیه جامع‌الشرایط را ولایت فقیه می‌گویند.

۵. **گزینه ۱)** آبی که ما با آن وضو می‌گیریم، باید مباح باشد یعنی یا آن آب برای خودمان باشد یا اگر برای دیگری است، او از وضو گرفتن ما با آن آب، رضایت داشته باشد.

۶. **گزینه ۳)** آبی که ما با آن وضو می‌گیریم، باید مباح باشد. یعنی یا آب برای خودمان باید یا اگر برای دیگری است، او از وضو گرفتن ما با آب رضایت داشته باشد؛ استفاده از آب غصبی حرام است و وضو با این آب، باطل خواهد بود. وضو گرفتن با آب مضاف، باطل است. آب وضو باید مطلق باشد. اگر فراموش کنیم که آبی نجس است یا بعداً متوجه شویم که آب نجس بوده است و با همان آب نجس وضو گرفته باشیم، وضو باطل است.

نکته: وضو گرفتن با آب‌هایی که در مکان‌های عمومی قرار دارند، صحیح است.

۷. **گزینه ۱)** ما انسان‌ها به دلیل توانایی محدود خود، امکان شناخت کامل خدای نامحدود را نداریم و فقط به قدر توان و درک خود می‌توانیم به شناختی محدود از خداوند دست یابیم. رسول خدا (صلی الله علیه و آله) می‌فرماید: آن چنان که شایسته معرفت توست، تو را نشانختم.

۸. **گزینه ۳)** شناخت، چراغ راه است و ایمان، انگیزه برای عمل به دستورهای خدا را در ما ایجاد می‌کند.

۹. **گزینه ۲)** مردم زمان حضرت موسی، گوساله‌ای را از طلا و جواهرات ساختند و با این تصور که این گوساله منشأ ثروت و برکت است، به دور آن طواف می‌کردند.

۱۰. **گزینه ۱)** فقیهان، نایب و جانشین امام زمان به شمار می‌روند و همان‌گونه که مردم در زمان امامان موظف بودند از آنان اطاعت کنند، در عصر غیبت نیز باید از جانشینان امام زمان (علیه السلام) یعنی فقیهان، پیروی کنند. فقهایی که در عصر غیبت پاسخ‌گوی مردم هستند، باید شرایطی داشته باشند، مانند: دوری از هوای نفس، پرهیزکاری، اطاعت محض از دستورهای الهی، محافظت از دین خود و...

۱. گزینه «۳» اگر نمازگزار ذکرهای نمازش را آنقدر تند و با عجله بگوید که تلفظ آنها صحیح نباشد، نمازش باطل می‌شود.

نکته: نمازگزار، نباید در حال نماز به دیگران سلام کند؛ ولی اگر دیگران به او سلام کنند، باید جواب سلام آنها را در حال نماز بدهد.

۲. گزینه «۳» در بین نماز، انجام دادن هر کاری که صورت نماز را به هم نمی‌زند، نماز را باطل نمی‌کند، مانند اشاره کردن با دست.

۳. گزینه «۳» درباره ارکان، اگر یکی از ارکان نماز به طور عمدی یا سهوی توسط نمازگزار کم یا زیاد شود، نماز او باطل است و درباره واجبات، اگر یکی از واجبات نماز به صورت عمدی کم یا زیاد شود، نماز او باطل است ولی اگر از روی فراموشی و سهوی باشد، نماز او باطل نیست.

۴. گزینه «۴» بدون داشتن دوستان واقعی، انسان هم تنها و بی‌یاور است و هم از نظر روحی و عاطفی، با مشکلات جدی روبه‌رو است.

۵. گزینه «۲» این بیت، درباره آدم‌هایی است که ظاهر خوب دارند و کارهای زشت خود را خوب جلوه می‌دهند، اما در باطن انسان‌هایی شرور هستند. این افراد در روایات به شمشیری زهرآلود تشبیه شده‌اند که اگرچه ظاهرشان براق و زیبا است، اما اثری خطرناک دارند. این بیت ما را به این مطلب مهم سوق می‌دهد که در انتخاب دوست دقت کنیم که اهل گناه نباشد و از گناه دیگران نیز ناراحت شود.

۶. گزینه «۱» در روایات، دوستان انسان این‌گونه توصیف شده‌اند: نزدیک‌تر از خویشاوند، برترین اندوخته و سرمایه، عامل زنده شدن روح و روان انسان، پاره‌ای از آتش، ترسناک‌تر از هر چیز، شمشیری زیبا و زهرآلود. دوستی که به راحتی گناهان خود را برای شما تعریف می‌کند و شما را به انجام آن یا همراهی با خود دعوت می‌کند، به شمشیری زهرآلود تشبیه شده است که ظاهری زیبا و براق دارد اما بسیار خطرناک است.

۷. گزینه «۱» یکی از موارد احترام به دوست، پرهیز کردن از نام ناپسند نهادن است. نامیدن دوست به نام‌های ناپسند، مسخره کردن، شوخی‌های آزاردهنده، استفاده بیش از حد و بدون اجازه از وسایل دوستان، از مواردی است که پیوند دوستی را سست می‌کند.

۸. گزینه «۳» گریه کردن برای آموزش گناهان [و نه برای امور دنیوی] در حال نماز، چه آهسته باشد و چه با صدای بلند، عمل پسندیده‌ای است. سرفه، عطسه و خمیازه کشیدن، نماز را باطل نمی‌کند. گفتن ذکرهای واجب نماز در حال حرکت، نماز را باطل می‌کند.

۹. گزینه «۳» اگر نمازگزار در حال نماز صورت خود را از قبله به طرف چپ یا راست بگرداند، نمازش باطل است و فرقی بین عمدی یا سهوی بودن این کار، نیست.

۱۰. گزینه «۳» اگر نمازگزار در حال نماز صورت خود را از قبله به طرف چپ یا راست بگرداند (به اندازه‌ای که دیگر روبرو قبله به حساب نیاید) نمازش باطل است و فرقی بین عمدی و یا سهوی بودن این کار نیست. اگر نمازگزار بین نماز، کاری انجام دهد که حالت نماز را به هم بزند، نمازش باطل می‌شود و فرقی ندارد که این کارش کم باشد یا زیاد، عمدی باشد یا سهوی.

اگر نمازگزار عمداً یا سهواً یکی از ارکان نماز مانند رکوع را کم یا زیاد کند، نمازش باطل می‌شود.

خنده بلند، در صورتی که عمدی باشد، نماز را باطل می‌کند ولی اگر عمدی نباشد، نماز را باطل نمی‌کند.

۱. گزینه «۴» اگر نمازگزار در نمازهای دو یا سه رکعتی، دچار شک شود و با اندکی تأمل نیز شک او برطرف نشود، نمازش باطل است، هم‌چنین، شک کردن در رکعت‌های اول و دوم نمازهای چهاررکعتی، نماز را باطل می‌کند.

نکته: در نمازهای چهاررکعتی، اگر نمازگزار در رکعت‌های سوم یا چهارم شک کند، بنا را بر رکعت بیشتر می‌گذارد و نماز را تمام می‌کند و پس از آن، یک رکعت نماز احتیاط به‌جا می‌آورد.

۲. گزینه «۳» خداوند مهربان، ما انسان‌ها را به گونه‌ای آفریده است که دیگران را دوست داریم و می‌خواهیم دیگران نیز ما را دوست بدارند. برای همین است که همه انسان‌ها به دنبال انتخاب دوستانی برای خود هستند.

۳. گزینه «۳» دوست نادان، دلش می‌خواهد که به دوست خود کمک کند و برای او قدمی بردارد، اما به علت نادانی، به دوستش ضرر می‌رساند. چون نمی‌داند چه کاری را در کجا و چگونه باید انجام دهد.

نکته: بنا بر توصیه‌های پیشوایان دینی، یکی از معیارهای مهم در انتخاب دوست، این است که فردی را که به دوستی انتخاب می‌کنیم، شخص عاقل و خردمندی باشد. چنین شخصی به ما کمک می‌کند در مواقع حساس تصمیم‌های درستی بگیریم. او ما را از لغزش و اشتباه دور نگه می‌دارد و با فکر و اندیشه، راهی را جلوی پای ما می‌گذارد. حتی اگر خودش نتواند به ما کمک کند، افرادی را معرفی می‌کند که آگاه‌تر هستند و می‌توانند مسیر درست را به ما نشان دهند. در مقابل، دوستی با افراد نادان، یعنی کسانی که کارهای خود را بر مبنای احساسات و هیجان‌های زودگذر انجام می‌دهند و از فکر و اندیشه خود درست استفاده نمی‌کنند، سبب می‌شود در زندگی، ضررها و آسیب‌هایی به ما وارد شود، چرا که این افراد، به دلیل جهالت و نادانی، با مشورت‌های غلط، راه‌کارهای نادرست پیش پای دوستان خود می‌گذارند و زمینه‌های انحراف و لغزش آنان را فراهم می‌آورند.

۴. گزینه «۴» این آیه، به کسب آمادگی برای دفاع، اشاره دارد؛ اگر کشوری در اوج آمادگی و مهارت نظامی باشد، هیچ بیگانه‌ای خیال حمله به آن کشور را در سر نخواهد داشت. ترجمه آیه: و هر چه در توان دارید، برای مقابله با آنها آماده کنید.

۵. گزینه «۴» قدرت‌های بزرگ، امروزه دریافته‌اند که جنگ‌های نظامی، راه‌کار درستی نیست، چون هزینه‌های بسیار زیادی دارد و هم‌چنین سبب تنفر ملت‌ها می‌شود. لذا، شبیخون فرهنگی را آغاز کردند.

۶. گزینه «۲» ترجمه آیه: و روزی که ظالم دو دست خویش را با دندان می‌گزد و می‌گوید ای کاش با پیامبر [و دین او] همراه می‌شدم. وای بر من، کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردم، او مرا از یاد خدا گمراه کرد، پس از آنکه آن (یاد خدا) به من رسیده بود.

۷. گزینه «۳» حضرت علی (علیه السلام) در کتاب «عُرُوْا لِجَمِّمٍ» از دوست به عنوان «نزدیک‌ترین خویشاوند» نام برده است.

۸. گزینه «۳» اگر نمازگزار بین نماز عمداً سخن بگوید، حتی اگر یک کلمه هم باشد (مثلاً بگوید آخ) نمازش باطل خواهد شد، ولی اگر بدون توجه از روی فراموشی بین نمازش چیزی بگوید، نمازش درست است و باید دو سجده سهو به‌جا بیاورد.

زیاد کردن واجبات غیررکن، تنها وقتی نماز را باطل می‌کند که از روی عمد باشد. کارهایی که صورت و حالت نماز را به هم نمی‌زند، مثل اشاره کردن با دست، نماز را باطل نمی‌کند. اگر نمازگزار در حالی که نماز دو یا سه رکعتی می‌خواند، شک کند که در رکعت چندم نماز است و با کمی فکر و تأمل شک او برطرف نشود، نمازش باطل می‌شود. هم‌چنین اگر در دو رکعت اول نمازهای چهار رکعتی هم شک کند نمازش باطل می‌شود.

۹. گزینه «۴»: ترجمه آیه: سست نشوید و غمگین نباشید [زیرا که] شما برترید اگر ایمان داشته باشید.

۱۰. گزینه «۱»: نمازگزار نباید در حال نماز به دیگران سلام کند. اگر نمازگزار در دو رکعت اول نمازهای چهار رکعتی شک کند، نمازش باطل می‌شود. اگر نمازگزار در بین نماز کاری انجام دهد که حالت نماز را به هم بزند، مثلاً دست بزند، نمازش باطل می‌شود و فرقی ندارد که این کارش کم باشد یا زیاد، عمدی باشد یا سهوی.

پاسخ نامه آزمون نمونه دولتی

۱. گزینه «۴»: امروزه قدرت‌های استکباری به خوبی دریافته‌اند که جنگ‌های نظامی علاوه بر هزینه‌های بسیار زیاد، باعث نفرت ملت‌ها نیز می‌شود و این مسئله، ادامه کارشان در کشورهای دیگر را مشکل می‌کند. به همین دلیل آنها برای به زانو در آوردن ملت‌ها، راهکار جدیدی به نام جنگ نرم یا شبیخون فرهنگی را در پیش گرفته‌اند.

۲. گزینه «۴»: امام کاظم (علیه السلام) می‌فرماید: حتماً امر به معروف و نهی از منکر کنید و گرنه، شرورترین افراد جامعه بر شما مسلط خواهند شد و در این صورت بهترین‌های شما هم اگر دعا کنند، دیگر مستجاب نخواهد شد.

۳. گزینه «۲»: اگر ما خودمان کار خوب انجام دهیم و از خطا دوری کنیم، سبب می‌شود سخنان ما تأثیر بیشتری داشته باشد.

۴. گزینه «۴»: رسول خدا فرموده است: اگر گرسنه یا برهنه‌ای در میان مردم پیدا شد، به این دلیل است که ثروتمندان، حقوق واجب اموال خود را نپرداخته‌اند.

نکته: از آنجا که ممکن است در جامعه، عده‌ای نتوانند مخارج خود یا خانواده را تأمین کنند، انفاق امری واجب شمرده می‌شود. به این معنی که افرادی که توانایی مالی دارند، بخشی از اموال و سرمایه خود را به شکرانه سلامت و رفاه شخصی، در راه خدا صرف امور خیریه و عام‌المنفعه می‌کنند.

۵. گزینه «۳»: زکات فطره، در پایان ماه رمضان به نیازمندان داده می‌شود. کسی که هنگام غروب شب عید فطر، بالغ و عاقل و هشیار باشد و فقیر هم نباشد، باید برای خود و کسانی که او هزینه زندگی آنان را می‌دهد، به ازای هر نفر، سه کیلوگرم گندم یا جو یا برنج، یا هر غذایی را که در طول ماه مبارک رمضان، بیشتر از آن استفاده کرده است، به مستحق بدهد. می‌تواند به جای آن کالا، پول آن را بدهد.

۶. گزینه «۳»: کسی که می‌خواهد امر به معروف و نهی از منکر کند، ابتدا باید خود، معروف و منکر را بشناسد.

۷. گزینه «۴»: امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) می‌فرماید: همه کارهای نیک و حتی جهاد در راه خدا در مقایسه با امر به معروف و نهی از منکر، مانند قطره در برابر دریایی پهناور و عمیق است. خداوند سبحان اقوام پیش از شما را عذاب نکرد مگر به دلیل اینکه امر به معروف و نهی از منکر را ترک کردند.

۸. گزینه (۳) خداوند، حکمت انفاق را توزیع ثروت میان فقرا و جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان بیان کرده است. در صورتی که انفاق مال در جامعه گسترش پیدا کند، ثروت به دست نیازمندان می‌رسد و فاصله طبقاتی میان ثروتمند و فقیر کمتر می‌شود. بخش زیادی از گناهان و جرم‌های ناشی از فقر در جامعه ریشه‌کن می‌شود، مردم نسبت به یکدیگر مهربان‌تر می‌شوند و احساس مسئولیت بیشتری می‌کنند و در نهایت، آرامش و امنیت در جامعه حاکم می‌شود.

۹. گزینه (۳) در ماجرای شعب ابی طالب مشرکان تصمیم گرفتند که مسلمانان را در همان شعب محاصره کنند و اجازه خروج به مسلمانان ندهند؛ در ضمن از معامله کردن مردم مکه با آنان جلوگیری کردند و حدود سه سال آنها را در تحریم قرار دادند.

۱۰. گزینه (۴) اگر امر به معروف و نهی از منکر ترک شود:

مردم نسبت به سرنوشت یکدیگر بی تفاوت می‌شوند، کارهای نادرست و ناپسند در جامعه رواج می‌یابد، زشتی انجام بسیاری از این کارها از بین می‌رود، برخی زشتی‌ها به عنوان کار معروف و خوب شناخته می‌شود، تعالیم و دستوره‌های دین در میان مردم فراموش می‌شود، انسان‌های فاسد بر مردم مسلط می‌شوند، آنقدر گناه و فساد در جامعه فراوان می‌شود که رحمت و برکت خداوند از آن جامعه برداشته می‌شود و جامعه مستحق عذاب الهی می‌گردد.

پاسخنامه آزمون نمونه دولتی

۱. گزینه (۱) بهترین راه برای شناخت صفات خداوند، مراجعه به سخن خود اوست. توصیف خداوند از خود، توصیفی دقیق و بی نقص است که می‌تواند ما را در شناخت صحیح او یاری دهد. هر چه بیشتر در آیات قرآن تفکر شود، بیشتر موجب تقویت شناخت ما نسبت به خداوند می‌شود.

۲. گزینه (۴) حضرت نوح (علیه السلام) مردم زمان خود را نهصد و پنجاه سال به یکتاپرستی دعوت کرد ولی در این مدت، تعداد بسیار اندکی ایمان آوردند. آنها بارها نوح را اذیت و آزار می‌کردند. خداوند، به آن حضرت دستور ساخت کشتی داد. حضرت نوح، به دستور خداوند شروع به ساختن کشتی کرد. کافران، او را مسخره می‌کردند که در بیابان کشتی سازی می‌کند؛ ولی چون نوح به خداوند ایمان داشت و می‌دانست وعده الهی حق است، استقامت کرد و ساختن کشتی را متوقف نکرد تا اینکه زمان وعده خداوند فرا رسید و آنقدر باران بارید که تمام آن سرزمین به زیر آب رفت و همه کافران غرق شدند.

۳. گزینه (۱) خداوند، حکمت انفاق را «توزیع ثروت میان فقرا و جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان» بیان کرده است. در صورتی که انفاق مال در جامعه گسترش پیدا کند، ثروت به دست نیازمندان نیز می‌رسد و فاصله طبقاتی میان ثروتمند و فقیر کمتر می‌شود.

۴. گزینه (۴) صفاتی که ناشی از نقص و عیب باشد را صفات سلبی می‌گویند که خداوند هیچ‌یک از آن صفات را ندارد.

۵. گزینه (۲) به رهبری و هدایت جامعه توسط فقیه جامع‌الشرایط ولایت فقیه گفته می‌شود. ولی فقیه، اسلام‌شناسی است دانا، شجاع، مدیر و مدبر که در هر زمان با در نظر گرفتن مصلحت جامعه اسلامی از تمام توان و امکانات برای پاسداری از دین و اجرای احکام الهی در جامعه استفاده می‌کند و نمی‌گذارد دشمنان اسلام با به خطر انداختن کشورهای اسلامی، مانع اجرای دستوره‌های خدا شوند.

۶. گزینه «۴» کلمه جهاد در زبان عربی به معنای تلاش و کوشش است؛ برای این کلمه، در فرهنگ اسلامی، معنای دیگری نیز وجود دارد: مبارزه و جنگ مسلحانه با دشمنان اسلام. جهاد در راه خدا، در دین اسلام از چنان اهمیتی برخوردار است که حدود یکصد آیه از آیات قرآن کریم را به خود اختصاص داده است.

۷. گزینه «۳» به آذوقه‌هایی مانند برنج، روغن و هر خوراکی دیگری که از درآمد سال برای مصرف در خانه خریده شده است و در پایان سال باقی مانده است، خمس تعلق می‌گیرد.

۸. گزینه «۳» براساس فرمایش رسول خدا، امام زمان، هنگامی قیام می‌کند که مردم گرفتار اختلال و تزلزل هستند. مهم‌ترین شرط ظهور این است که مردم جهان آمادگی ظهور و همراهی با قیام امام را داشته باشند و یارانی برای حضرت باشند تا ایشان را در این امر، یاری دهند. قیام امام برای این است که سرنوشت جهان در دست نیکوکاران و عدالت‌جویان قرار گیرد و مردم جهان پس از سال‌ها به خوشبختی و آرامش برسند.

۹. گزینه «۳» خداوند به مؤمنان سفارش فرموده که هر کدام از شما در برابر دیگران مسئولید و حقوقی بر عهده‌تان است که با امر به معروف و نهی از منکر بخشی از حقوق نسبت به اطرافیان انجام خواهد شد. ترجمه آیه: مردان و زنان مؤمن، دوستدار و باور یکدیگرند [و از این رو یکدیگر را] امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند.

۱۰. گزینه «۱» در جهاد دفاعی، لشکر اسلام، با حاکمان زورگو و سرکش جهاد می‌کند و مردم ناتوان را از زیر سلطه آنان نجات می‌دهد و پیام خدا را به آن مردم می‌رساند.

پاسخنامه

آزمون‌های مرحله‌ای نمونه دولتی

فارسی

ممتوای آزمون	صفحه	شماره آزمون
ستایش و درس‌های ۱ و ۲	۱۸	۱
درس ۱ تا انتهای درس ۳	۱۹	۲
درس ۳ تا انتهای درس ۵	۲۰	۳
درس ۱ تا انتهای درس ۷	۲۱	۴
درس‌های ۸ و ۹	۲۲	۵
درس ۸ تا انتهای درس ۱۱	۲۳	۶
درس ۱۰ تا انتهای درس ۱۳	۲۵	۷
کل کتاب	۲۶	۸

پاسخنامه
آزمون نمونه دولتی

۱. گزینه «۳» در گزینه (۳) ساختار گروه اسمی «هسته + صفت بیانی + صفت بیانی» وجود ندارد.

ساخت گروه اسمی مورد نظر در گزینه‌های دیگر چنین است:

(۱) خدای خرد بخش بخرد نواز (۲) خداوند بخشنده دستگیر (۴) خداوند روزی ده رهنمای
هسته صفت بیانی صفت بیانی هسته صفت بیانی صفت بیانی

۲. گزینه «۲» در گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) به این موضوع اشاره شده است که هیچ آفریده‌ای توانایی شکرگزاری نعمت‌های خداوند را ندارد؛ اما مفهوم گزینه (۲) آن است که هر کس شکرگزار نعمت خداوند نباشد، از رحمت او نصیبی نمی‌برد.

۳. گزینه «۴» در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) آرایه تضاد وجود دارد، اما در گزینه (۴) تنها آرایه تشبیه وجود دارد و جهالت (مشبه) به خواب (مشبه‌به) مانند شده است. واژه‌های متضاد در سه گزینه اول عبارت‌اند از: ۱- لیل و نهار، ۲- اندک و بسیار، ۳- راست‌رو و کج‌رفتار

۴. گزینه «۱» «را» در گزینه (۱) به معنی برای و «بندگی» متمم و «میان» مفعول است.

۵. گزینه «۲» در این گزینه «تشبیه» وجود ندارد. در گزینه (۱) عرق بر چهره معشوق به شبنم نشسته بر روی لاله تشبیه شده است. در گزینه (۳) شاعر مخاطب را به گل بنفشه تشبیه کرده است. در گزینه (۴) نیز انگور به خوشه زرین و انار به کیسه یاقوت مانند شده است.

۶. گزینه «۳»

۷. گزینه «۳» هر دو گزینه به این نکته اشاره دارند که انسان با تفکر و نظر کردن به جهان درون خود، به شناخت خداوند دست می‌یابد. در گزینه‌های (۱) و (۲) به این نکته اشاره شده است که یکی از راه‌های شناخت خداوند تفکر در جهان بیرون (جهان آفرینش) است.

۸. گزینه «۴» هر دو بیت به این نکته اشاره دارند که اندیشه و خرد انسان، توانایی شناخت درست و کامل خداوند را ندارد.

۹. گزینه «۱» در بیت «ح» غافل بودن بنفشه و بیدار بودن نرگس، «تشخیص» است. در بیت «د» گوی ربودن کنایه از سبقت و پیشی گرفتن است. در بیت «ب»، «ماه و خورشید و لیل و نهار» مراعات‌النظیر هستند. در بیت «الف» نیز جهالت به خواب تشبیه شده است.

۱۰. گزینه «۳» در گزینه (۳) همه، صفت مبهم و مستمع، هسته است. در گزینه‌های (۱) و (۲) «همه» و «هر یکی»، ضمیر هستند؛ زیرا بعد از آنها هسته نیامده است. در گزینه (۴) «هیچ»، قید است.

۱۱. گزینه «۱» در این متن پنج غلط املایی وجود دارد که عبارت‌اند از:

«نحر» ← «نهر» - «نباطات» ← «نباتات» - «بهر» ← «بحر» - «غوص قزه» ← «قوس قرح»

۱۲. گزینه «۴» در مصراع اول بیت چهارم، تنی (می‌تنی)، فعل دوم شخص مفرد مضارع اخباری است.

۱۳. گزینه «۴» «سراب» از آثار نیما یوشیج نیست.

۱۴. گزینه «۲» واژه غنی از ریشه «غ، ن، ی» با واژه‌های «قانع» و «قناعت» از ریشه «ق، ن، ع» هم‌خانواده نیست.

۱۵. گزینه «۲»

در گزینه (۱) همسال (هم + سال) مشتق است و ساده نیست. در گزینه (۳) زرین (زر + ین) مشتق است و مرکب نیست. در گزینه (۴) فرماندار (فرمان + دار) مرکب است و مشتق نیست. توجه داشته باشید که پروانگان، کلمه‌ای ساده است و علامت جمع تغییری در ساختمان کلمه ایجاد نمی‌کند.

پاسخنامه

آزمون نمونه دولتی

۱. گزینه «۱» واژه‌های «پیر»، «قندیل» و «مهر» درست معنی شده‌اند و معنی صحیح واژه‌های دیگر چنین است: ۱- منزوی: گوشه‌نشین، ۲- عنب: انگور، ۳- بز: خشکی، ۴- فرتوت: پیر، سالخورده، ۵- دیبا: پارچه ابریشمی رنگین.

۲. گزینه «۲» نوع پرسش در گزینه‌های دیگر انکاری است؛ اما در این گزینه نوع پرسش انکاری نیست.

۳. گزینه «۲» در این گزینه تشبیه وجود ندارد. چشم بصیرت، اضافه اقترانی و آینه، استعاره از دل است.

۴. گزینه «۳» معنی آیه: خداوند آن کسی است که آسمان‌ها را برافراشت بدون ستونی که آن را ببینید.

۵. گزینه «۴» بیت سؤال و گزینه (۴) هر دو به این نکته اشاره دارند که روزگار همچون معلمی است که با رویدادها و حوادث خود به آدمی پند می‌دهد.

۶. گزینه «۳» هم‌خانواده واژه «مرهون» در بیت وجود ندارد. توجه داشته باشید که فعل «وارهم» از مصدر «رهیدن» کلمه‌ای است فارسی و با واژه عربی «مرهون» که از ریشه «ر، ه، ن» است، هم‌خانواده نیست. «حبس» هم‌خانواده «محبوس»، «خلوت» هم‌خانواده «خالی» و «پریدن» هم‌خانواده «پرش» است.

۷. گزینه «۲» واژه‌های مرکب متن عبارت‌اند از: (اندرزگو ← اندرز + گو)، (نیک‌اندیش ← نیک + اندیش)، (خیرخواه ← خیر + خواه) و واژه‌های مشتق متن عبارت‌اند از: (نرمی ← نرم + ی)، (گفتار ← گفت + ار)، (همراه ← هم + راه)، (دستوری ← دستور + ی)

۸. گزینه «۴» در گزینه (۱): «مرهله» غلط و صورت صحیح آن «مرحله» است. در گزینه (۲): «به سزا» غلط و «بسزا» صحیح است و در گزینه (۳): «صریر» غلط و «سریر» صحیح است.

۹. گزینه «۱» عبارت سؤال و بیت‌های سه گزینه (۲)، (۳) و (۴) به این نکته اشاره دارند که ما از نتیجه تلاش دیگران استفاده کرده‌ایم و دیگران نیز از حاصل تلاش ما بهره خواهند برد. اما گزینه (۱) مفهومی متفاوت دارد و به این معنی است که هرکسی سزای کار خویش را می‌بیند.

۱۰. گزینه «۳» «پیچیدن از راه راست» کنایه از گمراه شدن است. میان واژه‌های «کج» و «راست» تضاد وجود دارد. «ره» و «راه» جناس ناهمسان دارند.

۱۱. گزینه «۲»

۱۲. گزینه «۳» در این گزینه، «زبان» هسته گروه اسمی است و «نقد» وابستهٔ پسین (مضاف‌الیه) است.

۱۳. گزینه «۱» ترکیب‌های اضافی: ۱- «تماشای صحرا»، ۲- «سرگرم کاشتن»، ۳- «کاشتن نهال»، ۴- «نهال درخت»، ۵- «کار ایام»
ترکیب‌های وصفی: ۱- «باغبانی پیر»، ۲- «پیرمرد»، ۳- «موسم کهنسالی»، ۴- «ایام جوانی».

۱۴. گزینه «۲»

۱۵. گزینه «۱»

۱. گزینه «۳»

۲. گزینه «۳» ابیات گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) به این موضوع اشاره دارند که باید از هم‌نشین بد، دوری کرد؛ اما بیت گزینه (۲) به این معنی اشاره دارد که هم‌نشین ما باید از ما بهتر باشد.

۳. گزینه «۳» الگوی گروه اسمی در گزینه‌های دیگر چنین است:

(۱) لمس	امیدوارانه	شاخه‌های	درختان	(۲) ابزار	ارتباطی	جهان	طبیعت
هسته (اسم)	صفت	اسم (مضاف‌الیه)	اسم (مضاف‌الیه)	هسته (اسم)	صفت	اسم (مضاف‌الیه)	اسم (مضاف‌الیه)
(۴) برگ‌های	سوزنی	درخت	کاج				
هسته (اسم)	صفت	اسم (مضاف‌الیه)	اسم (مضاف‌الیه)				

اما الگوی گروه اسمی در گزینه سوم چنین است: حس بی‌تمرکز چیزهای دیدنی
اسم صفت اسم صفت

۴. گزینه «۲» در گزینه‌های (۱) و (۳) به غنیمت شمردن هم‌نشینی و هم‌صحبتی اشاره شده است، اما ضرب‌المثل مورد اشاره و بیت گزینه دوم به غنیمت شمردن فرصت اشاره دارند.

۵. گزینه «۴» در گزینه (۱) واژه «رشوه»، در گزینه (۲) واژه «هجا» و در گزینه (۳) واژه «ذکت» با واژه‌های دیگر هم‌خانواده نیستند.

۶. گزینه «۱» در گزینه (۲) «تصاویر» مفرد و خوشحال (خوش + حال) مرکب است. در گزینه (۳) پدیده (پدید + ه) مشتق است. در گزینه (۴) روشنی (روشن + ی) مشتق است.

۷. گزینه «۲» فعل‌های ماضی: ۱- «می‌توانستم»، ۲- «ایجاد می‌کردم». فعل‌های مضارع: ۱- «استفاده کنید» (مضارع التزامی)، ۲- «کند» (مضارع التزامی)، ۳- «دهد» (مضارع التزامی)، ۴- «می‌گذرند»، ۵- «می‌توانند»، ۶- «بیفزایند».

۸. گزینه «۳» در این گزینه آرایه تشبیه وجود ندارد. در گزینه (۱) پی کسی را گرفتن کنایه از پیروی و دنباله‌روی از کسی است و بیت به داستان اصحاب کهف تلمیح دارد. در گزینه (۲) ذوق دیدار یار غایب به باریدن باران بر تشنه در بیابان تشبیه شده است و تکرار واج «ا» آرایهٔ نغمه حروف است. در گزینه (۴) «آینه» و «آیین» جناس دارند و واژه‌های «راست» (به معنی) درست و «خطا» متضاد هستند.